

نگاه

به مناسبت دو هفته تارنجی و منع خشونت علیه زنان

مردانگی علیه انسان

فربیناباتی

روزنامه‌نگار وعضوانچمن جامعه‌شناسی ایران

همیشه از «مردسالاری» به عنوان ریشه تبعیض علیه زنان سخن گفته‌ایم، اما کمتر به روی دیگر این سکه نگاه کرده‌ایم؛ آن رو که نشان می‌دهد همین ساختار، در سکوت، علیه مردان هم عمل می‌کند. جراحی نه بر پوست، بلکه بر روان، هویت و معنای انسانی آنها. ساختار مردانه، برخلاف تصور رایج، فقط امتیاز اجتماعی به مردان نمی‌دهد؛ هم‌زمان آنها را در قالبی سخت، تنگ و بی‌رحم حبس می‌کند. قالبی که در آن مرد نباید گریه کند، نباید بترسد، نباید ضعف نشان دهد و نباید کمک بخواهد. او «باید» قوی باشد، حتی وقتی از درون فرو ریخته است. در همین نقطه، «قدرت» به شکلی پنهان، به «خشونت علیه خود» بدل می‌شود. نتیجه نسل‌هایی از مردان است که بلد نیستند از خودشان مراقبت کنند، حرف بزنند و زخم‌هایشان را روایت کنند. پس آنها را با خود حمل می‌کنند، تا جایی که خشونت به عنوان آخرین ابزار بازگرداندن اقتدار وارد صحنه می‌شود. استفاده از سلطه جنسیتی نشانه‌هایی یک سیستم بیمار است؛ سیستمی که از مردان، انسان نمی‌سازد، ابزار می‌سازد؛ ابزاری برای دوام قدرت و برای بازتولید خشونت. خشونت علیه زنان، محصول مردان «بد» نیست، محصول تعریفی مخرب از «مرد خوب» است؛ تعریفی که قدرت را در سلطه می‌بیند، نه در فهم؛ در کنترل می‌بیند، نه در همدلی؛ در سرکوب می‌بیند، نه در آگاهی. ساختار مردانه یک تناقض تلخ دارد: ادعا می‌کند مرد را قسوی می‌خواهد، اما در عمل او را از مهم‌ترین منابع قدرت انسانی، یعنی آگاهی عاطفی، همدلی و توان ابراز آسیب‌پذیری محروم می‌کند. مردان را از خودشان جدا می‌کند، از بدنشان، از احساسشان و از امکان صادقانه زیستن. ساختاری که مرد را از انسانیت تهی می‌کند، اما هم‌زمان از او انتظار انسان‌بودن دارد. جکسون کاتز، نویسنده آمریکایی، به بهترین شکل این موضوع را تعبیر می‌کند. اینکه خشونت علیه زنان ذاتا مسئله‌ای مردانه است، چراکه رفتارهای خشونت‌آمیز به تعریف‌های مردانگی الصاق شده‌اند. اما شاید بتوان این جمله را یک قدم جلوتر برد و گفت: در خشونت علیه زنان، این مردان هستند که فاعل مسئله‌اند، پس این مردان هستند که باید مورد توجه قرار بگیرند و بررسی شوند. تغییر تعریف «مرد خوب» می‌تواند گامی برای منع خشونت علیه زنان و خشونت علیه مردان باشد. مسئله این نیست که مردان محکوم شوند، مسئله این است که مردانگی مسلط، بازخواست شود. وقت آن رسیده به نقد و بازنگری این ساختار برسیم، ساختاری که اگر فرو نریزد، نه‌فقط زنان، که مردان بیشتری را هم در خود خواهد شکست.

سلامت

خطر انتقال آنفلوانزا تا ۷ روز پس از ابتلا

ایسنا: رئیس مرکز تحقیقات مقاومت میکروبی دانشگاه علوم پزشکی تهران نسبت به شروع اپیدمی آنفلوانزا هشدار داد و با بیان اینکه مبتلایان تا یک هفته پس از بروز علائم همچنان ناقل‌اند، تأکید کرد: «مصرف خودسرانه دگرآمازون می‌تواند به بروز عوارض جدی و حتی مرگ منجر شود؛ بنابراین مهم‌ترین راهکار فعلی «پیشگیری» است». محمدرضا صالحی توضیح داد: «آنفلوانزا از طریق قطرات تنفسی در سطوح قابل انتقال است. بر اساس شرایط انتقال و وضعیت روزهای کنونی، بهتر است به شست‌وشوی مرتب دست‌ها توجه کنیم». او با بیان اینکه امکان ابتلا به آنفلوانزا افزایش یافته، ادامه داد: «هنگامی که افراد مبتلا می‌شوند، با علائمی مانند سردرد، بدن‌درد، تب‌های بالا، احتمال ضعف و بی‌حالی، گلودرد، آبریزش بینی، ریزش اشک و احتمال سرفه‌های خشک مواجه می‌شوند. این احتمال وجود دارد که تمام این علائم در یک فرد وجود نداشته باشد». او درباره افزایش مراجعه به مراکز درمانی توضیح داد: «بر اساس اطلاعاتی که در اختیار دارم، تعداد موارد مثبت آنفلوانزا نسبت به اوایل آبان‌ماه ۳۰ درصد افزایش یافته است. افزایش تعداد موارد مثبت آنفلوانزا بیانگر ورود جدی به یک پیک این بیماری است». او با بیان اینکه آنفلوانزا یک بیماری ویروسی است، افزود: «حدود ۹۰ تا ۹۵ درصد بیماران به آنتی‌بیوتیک نیاز ندارند. این احتمال وجود دارد که برخی بیماران مبتلا به آنفلوانزا به مواردی مانند ذات‌الریه و سینوزیت مبتلا شوند و با نظر پزشک به آنتی‌بیوتیک نیاز داشته باشند. هنگامی که بیماران به صورت خودسرانه به درمان بیماری با آنتی‌بیوتیک روی می‌آورند، نه‌تنها احتمال ابتلا به عوارض آنتی‌بیوتیکی برای آنها وجود دارد، بلکه روند درمان آنفلوانزا را به تأخیر می‌اندازند. باز هم تأکید می‌کنم که احتمال بروز مشکلات در این افراد وجود دارد».

افقی:

۱- شهرستانی در استان سیستان وبلوچستان- پتیر سوبا- کلام ۲- تیز پروز- آلبومی با آواز علیرضا قربانی و آهنگسازی مجید درخشانی ۳- تخمک- گذرگاه باریک و سروشیده- خانم ۴- دعای زریب- خوراکی از آرد گندم و خاک‌قند- واحد شمارش پرندگان ۵- خطکش مهندسی- تلافی- رنگین‌کمان ۶- به کنار هم گذاشتن صحنه‌های مختلف یک فیلم گفته می‌شود- حواله- ترمز چار ۷- کشته‌شده- خلا- سیاست‌گزاری ۸- همبازی هاردی- معادل فارسی خروج- رشوه‌دادن ۹- قوم زردپوست جنوب شرق آسیا- خدانشاس- پست‌فطرتی ۱۰- دانه معطر- نیروبخش- شهری در استان فارس ۱۱- سهیل‌انگار- فیلمی ساخته بهرام بیضایی- رنگ‌نشده ۱۲- عمومی‌تر- اکند- قبیله ۱۳- عرض- سرور شهیدان اهل قلم- ماهی‌فروش ۱۴- از گل‌های زینتی خوش‌بو- ضیافت ۱۵- فرشته- شوره‌زار- قفسه دکوری جلوی مغازه

عمودی:

۱- سنگدلی- برافروخته- تلمبه ۲- شکیبایی- نوحه‌داستان سرایی به همراه ساز و آواز- سک بیمار ۳- بی‌حرکت‌شدن- پول خرد گرجستان- متعلق به خانه ۴- پیشین- سرگرمی آموزنده- تبدیل گاز به مایع تحت شرایط فیزیکی و شیمیایی ۵- بوی رطوبت- پذیرفته‌شده- بندری در حاشیه خلیج فارس- قورباغه ۶- اظهار همدردی با کسی- پاک‌دامن- پیش‌مقدمه مکالمه تلفنی ۷- هدایت‌کردن وسیله نقلیه هوایی- نام چند تن از پادشاهان فرانسه بود ۸- ظروف نجیب آشپزخانه- محله- چوپان ۹- سفارش بیش از مرگ- مخاطبان تلویزیون ۱۰- هر عنصر چکش‌خوار و رسانا-

فرزانة احمدی: ساخت‌وساز در حریم آثار تاریخی هرازگاهی خبرساز می‌شود. آخرین موردی که اخبارش همه‌گیر شد، کاخ گلستان بود. دو مرکز تجاری در نزدیکی این کاخ چندصدها ساله در حال ساخت بودند که با بالاگرفتن اعتراضات در رسانه‌ها و شبکه‌های اجتماعی، وزیر میراث فرهنگی به ماجرا ورود و دستور توقف آن را صادر کرد. با این حال بیست‌وهشتم آبان خبرگزاری ایسنا خبر داد بار دیگر عملیات ساختمانی در این محدوده آغاز شده است. صالحی‌امیری گفته بود: «ضوابط و اسناد بالادستی لازم‌الاجرا هستند و هیچ‌کس حق تخطی از ضوابط عرصه و حریم را ندارد و وزارت میراث فرهنگی اجازه نخواهد داد سودجویان به اهداف خود برسند. همراه با افکار عمومی در برابر سودجویان خواهیم بود». با تأکید وزیر، اما این اولین بار نیست که حریم آثار تاریخی در ایران نقض می‌شود. یک روز ماجرای کاخ گلستان داغ است و روز دیگر تئاتر شهر. یک روز احتمال ساخت‌وساز در حریم عمارت کلاه‌فرنگی هرمزگان اعتراض دوست‌داران میراث فرهنگی را درمی‌آورد و روز دیگر هتلی در حریم چهارباغ عباسی اصفهان. به‌تازگی هم یک هتل در حریم ارگ کریمخان شیراز سر بر می‌آورد و حریم منظر مسجد تاریخانه دامغان هم با یک ساختمان سه طبقه به خطر افتاده است. به این فهرست می‌توان موارد زیاد دیگری هم اضافه کرد؛ حالا سؤال این است که چطور به این ساخت‌وسازها مجوز داده می‌شود؟

چرا حفظ حریم مهم است؟

حریم محدوده‌ای است که در اطراف آثار تاریخی تعیین می‌شود تا بنا یا محوطه را از ساخت‌وساز بی‌رویه و سایر تهدیدات محافظت کند. حریم بستری است که اثر تاریخی در آن شکل گرفته، بنابراین باینگر نکات مهمی درباره تاریخ و فرهنگ و دانش مردم گذشته است. به همین دلیل حفظ آن اهمیت دارد. حریم دارای چند وجه است: حریم کالبد، کاربرد بنا، منظر و محیط زیست. هرکدام از این حریم‌ها که نقض شوند، بنا یا اثرات فرهنگی آن را در خطر آسیب قرار می‌دهد. حریم را کارشناسان میراث فرهنگی تعیین می‌کنند. حدود و وسعت حریم در این سال‌ها چالش‌های زیادی ایجاد کرده، هم نحوه و میزان تعیین آن و هم رعایت نشدنش. اخباری که هرازگاهی درباره نقض حریم آثار تاریخی می‌شنویم، از همین‌جا می‌آید؛ اینکه حریم تعیین یا به‌درستی رعایت نشده است.

چرا بیش از ساخت‌وساز به حریم بنا توجه نمی‌شود؟

سلمان قادری، کارشناس ارشد مرمت و احیای بناها و بافت‌های تاریخی است. او درباره تعیین حریم آثار تاریخی به «شرق» می‌گوید: «وقتی اثری واجد ارزش تاریخی ثبت تشخیص داده می‌شود، ابتدا برای آن پرونده ثبت تهیه می‌شود و سپس با توجه به اهمیت اثر و محدوده و بافت قرارگیری و آسیب‌های احتمالی اطراف آن، حریمی برای آن در نظر می‌گیرند». قادری، درباره تعیین حریم توضیح بیشتری می‌دهد: «در تعیین حریم، به این نکته توجه می‌شود که اثر تاریخی از کدام‌یک از جنبه‌های معماری، تاریخی و... دارای ارزش است. هرچقدر اثر منحصربه‌فردتر باشد و ارزش بیشتری داشته باشد، در مراحل بعدی هم به آن توجه بیشتری نشان داده می‌شود و تعیین حریم هم با توجه به ارزش‌های آن سخت‌گیرانه‌تر است. مثلاً تعیین حریم ارگ کریمخان حساسیت بیشتری نسبت به یک خانه تاریخی با نمونه‌های مشابه دارد». براساس اعلام او، میزان ارزش اثر مشخص می‌کند که چه حریمی برای آن در نظر گرفته شود. حریم‌ها هم در جات مختلف دارند، مثلاً حریم درجه یک، خیلی نزدیک به عرصه و اعیان اثر است. هرچقدر درجه‌بندی این حریم‌ها تفکیک شده‌تر باشد، ضابطه‌مندتر است. البته حریم برای همه بنا یا بنای دیگر متفاوت است. این کارشناس درباره اینکه چرا ابتدا ساختمان‌ها در حریم ساخته می‌شوند و بعد مدیران میراث فرهنگی متوجه می‌شوند، توضیح می‌دهد: «این اتفاقات به دو دلیل رخ می‌دهد: اول اینکه گاهی قبل از تعیین حریم برای یک اثر، ساخت‌وساز در جوار آن شروع می‌شود

گزارش «شرق» از صدور مجوز ساخت‌وساز در حریم آثار و بناهای تاریخی

تعرض به حریم تاریخ؛ از کاخ گلستان تا ارگ کریمخان

بررسی‌ها نشان می‌دهد طی ۶ سال، در ۱۲ استان هیچ اثر تاریخی تعیین حریم نشده است

و در واقع ساختمان جدید از قبل مجوزهای لازم را گرفته و ارتفاع آن تعیین شده است. بنابراین بعد از تعیین حریم، ایجاد تغییر در سازه جدید کار دشواری است. دلیل دوم این است که گاهی ساخت‌وسازها خیلی نزدیک به نقطه پایانی حریم رخ می‌دهد که نشان می‌دهد پیش‌بینی حریم به‌درستی اتفاق نیفتاده یا شرایط و ارتفاع مجاز برای ساختمان‌های مجاور حریم به‌درستی پیش‌بینی و در نظر گرفته نشده است.

تعارض میان ضوابط شهرداری و قوانین میراث فرهنگی

قادری درباره نقش کمیسیون ماده ۵ در ساخت‌وسازها در محدوده حریم آثار تاریخی می‌گوید: «ضوابطی که شهرداری‌ها برای ساخت‌وساز در نظر می‌گیرند با ضوابطی که وزارت میراث فرهنگی دارد، تداخل دارد و این باعث می‌شود پرونده‌های زیادی شکل بگیرد که حریم اثر تاریخی با ارتفاع و سایر ضوابط ساختمان جدید با هم تضاد پیدا کند». او ادامه می‌دهد: «از آنجا که چند نهاد برای ساخت‌وساز مجوزهای مختلف صادر می‌کنند، بین عملکرد کرمانشا، کهگیلویه‌وبویراحمد، گلستان، مرکزی، هرمزگان، همدان و یزد هستند. این کارشناس میراث فرهنگی درباره این‌نامه و عملکرد استان‌ها می‌گوید: «کنته جالب اینجاست که مدیر کل فعلی ثبت و حریم آثار و حفظ و احیای میراث معنوی و طبیعی در طی این شش سال، مدیریت میراث فرهنگی سه استان کهگیلویه، مرکزی و همدان را بر عهده داشته است که نامشان در فهرست استان‌های فاقد تعیین حریم در آن سال‌ها دیده می‌شود و سؤال این است که آیا انتخاب مدیران در وزارت میراث فرهنگی نباید بر اساس عملکرد باشد؟» به نظر می‌رسد وضعیت تعیین حریم در ایران که تعداد زیادی اثر تاریخی دارد، نیازمند بررسی و اصلاح است. در غیر این صورت خیلی عجیب نیست که هر چندوقت یک بار با اخباری مانند آنچه در مورد کاخ گلستان اتفاق افتاد، مواجه شویم.

فقط ۹ درصد آثار ثبتی حریم دارند

طبق آماري که در کتاب «حرايم آثار ملي، فرهنگي و تاريخي» اعلام شده، بیش از ۳۲ هزار اثر تاریخی در ایران ثبت شده که فقط نزدیک به ۹ درصد آن دارای حریم مصوب است. همچنین بیشتر از ۸۲ درصد بناها و حدود ۹۷ درصد از تپه‌ها و محوطه‌های تاریخی ثبت‌شده در کشور، هنوز حریم مصوب ندارند. با توجه به این آمار، شاید خیلی هم عجیب نباشد که هر روز ساخت‌وساز در کنار یک محوطه یا بنای تاریخی خبرساز می‌شود. طبق قانون

برنامه هفتم توسعه، «وزارت میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی مکلف است حداکثر ظرف سه ماه پس از ثبت ملی یا جهانی هر اثر، حریم آن را مطابق قوانین و مقررات مربوط تعیین و ابلاغ نماید. تعیین حریم ثبتی آثار ثبتی فاقد حریم یا بازنگری حریم‌های تعیین‌شده پیشین طی برنامه باید به‌گونه‌ای باشد که در هر سال از برنامه، ۲۰ درصد از حریم‌های آنها ابلاغ شود». در همین باره، محمد سپنجی، عضو سابق کمیته تعیین حریم وزارت میراث فرهنگی، به «شرق» می‌گوید: «در نوشتن قانون تعیین حریم در برنامه هفتم توسعه، باید نوع اثر در نظر گرفته می‌شد، چراکه برای تعیین حریم محوطه‌ها و تپه‌ها به کار باستان‌شناسی نیاز است و نسبت به بناها چندین برابر بیشتر نیرو، هزینه و زمان نیاز دارد». به گفته او، در سال ۱۳۷۵ فقط هزار و ۵۰۰ اثر ثبت شده بود و در هر استان یک کارشناس ثبت و حریم وجود داشت، اما در حال حاضر بیش از ۳۰ هزار اثر تاریخی ثبت شده است و این یعنی بیش از ۲۰ برابر. آیا نیروهای ثبت حریم در ادارات میراث فرهنگی هم به این اندازه اضافه شده‌اند؟ آیا به همین میزان بودجه این بخش اضافه شده است؟ او ادامه می‌دهد: «بعضی تپه‌های تاریخی مانند ملیان برای ثبت حریم نیاز به چندین دوره باستان‌شناسی دارند و در طول سه ماه نمی‌توان حریم آنها را تعیین کرد. بنابراین این قانون در عمل در بسیاری موارد امکان اجراشدن ندارد. نوشتن برنامه و قانون کار آسان است، اما فراهم‌کردن امکانات لازم برای انجام آن شرط مهمی است که در مورد ثبت حریم رعایت نشده است».

طی ۶ سال در ۱۲ استان هیچ حریمی تعیین نشده

طبق نامه‌ای که مدیر کل دفتر حفظ و احیای بناها، بافت‌ها و محوطه‌های تاریخی در سال ۹۷ درباره میزان تعیین حریم آثار تاریخی ثبت‌شده در شش سال قبل از آن به معاون میراث فرهنگی وقت نوشته، عملکرد ۱۲ استان در طول شش سال صفر بوده است؛ یعنی در مدت شش سال در ۱۲ استان کشور هیچ اثری تعیین حریم نشده است. این ۱۲ استان، آذربایجان شرقی، بوشهر، زنجان، سیستان وبلوچستان، کرمان، کرمانشا، کهگیلویه‌وبویراحمد، گلستان، مرکزی، هرمزگان، همدان و یزد هستند.

این کارشناس میراث فرهنگی درباره این‌نامه و عملکرد استان‌ها می‌گوید: «کنته جالب اینجاست که مدیر کل فعلی ثبت و حریم آثار و حفظ و احیای میراث معنوی و طبیعی در طی این شش سال، مدیریت میراث فرهنگی سه استان کهگیلویه، مرکزی و همدان را بر عهده داشته است که نامشان در فهرست استان‌های فاقد تعیین حریم در آن سال‌ها دیده می‌شود و سؤال این است که آیا انتخاب مدیران در وزارت میراث فرهنگی نباید بر اساس عملکرد باشد؟» به نظر می‌رسد وضعیت تعیین حریم در ایران که تعداد زیادی اثر تاریخی دارد، نیازمند بررسی و اصلاح است. در غیر این صورت خیلی عجیب نیست که هر چندوقت یک بار با اخباری مانند آنچه در مورد کاخ گلستان اتفاق افتاد، مواجه شویم.

طبق نامه‌ای که مدیر کل دفتر حفظ و احیای بناها، بافت‌ها و محوطه‌های تاریخی در سال ۹۷ درباره میزان تعیین حریم آثار تاریخی ثبت‌شده در شش سال قبل از آن به معاون میراث فرهنگی وقت نوشته، عملکرد ۱۲ استان در طول شش سال صفر بوده است؛ یعنی در مدت شش سال در ۱۲ استان کشور هیچ اثری تعیین حریم نشده است. این ۱۲ استان، آذربایجان شرقی، بوشهر، زنجان، سیستان و بلوچستان، کرمان، کرمانشا، کهگیلویه و بویراحمد، گلستان، مرکزی، هرمزگان، همدان و یزد هستند

خبرخوان

رئیس دانشگاه علوم پزشکی گیلان؛ مسئول مرگ ۹ نفر

مهر: سخنگوی کمیسیون بهداشت و درمان مجلس از معرفی یک نفر به عنوان تنها متهم در پرونده آتش‌سوزی منجر به فوت در بیمارستان قائم رشت خبر داد. سلمان اسحاقی توضیح داد: «گزارش این کمیسیون در مورد استنکاف و اجرای ناقص قوانین توسط مسئولان دانشگاه علوم پزشکی گیلان در بروز حادثه آتش‌سوزی بیمارستان قائم رشت در نشست علنی روز دوشنبه ۲۰ خرداد ۱۴۰۴ قرائت و ارجاع آن به قوه قضائیه به تأیید نمایندگان مجلس رسید». اسحاقی افزود: «کمیسیون بهداشت و درمان مجلس به‌جدا پیکری این پرونده را تا حصول نتیجه ادامه خواهد داد و بر همین اساس، با استناد به ماده ۲۲۴ آیین‌نامه داخلی، گزارش تکمیلی این کمیسیون برای ارجاع به قوه قضائیه به هیئت‌رئیس مجلس تقدیم شد. کمیسیون بهداشت و درمان مجلس، به استاد گزارش‌های متعدد دریافتی و بر اساس مدارک و مستندات موجود، رئیس وقت دانشگاه علوم پزشکی گیلان را به دلیل رعایت‌نکردن نظامات مربوط به وظایف دانشگاه در حوزه نظارت بر ایمنی بیمارستان‌ها مقصر شناخته و به عنوان تنها متهم این پرونده معرفی کرده است».

سخنگوی کمیسیون بهداشت و درمان مجلس یادآور شد: «طبق گزارش، قصور در انجام وظایف نظارتی دانشگاه علوم پزشکی نسبت به وضعیت ایمنی مراکز درمانی، از عوامل مؤثر در وقوع آتش‌سوزی بیمارستان قائم رشت بوده که در زمان حادثه به فوت ۹ نفر منجر شد و این موضوع ذیل ماده ۶۱۶ قانون مجازات اسلامی مطرح و برای رسیدگی به قوه قضائیه ارسال شده است».

هشدار درباره داروی لاغری «ریتارتوتاید»

کارشناس دبیرخانه فهرست رسمی دارویی کشور، نسبت به انتشار تبلیغات مربوط به داروی ضدچاقی با نام ریتارتوتاید (Retatrutide) در فضای مجازی هشدار داد؛ چراکه این فراورده که در برخی کانال‌ها به صورت قاچاق معرفی می‌شود، هنوز در مرحله پژوهشی است و هیچ مجوزی از مراجع معتبر جهانی دریافت نکرده است. پوریا ترکمن گفت: «مطالعات بالینی ریتارتوتاید هنوز تکمیل نشده و طبق اعلام منابع بین‌المللی، این دارو در هیچ کشوری از جمله کشور سازنده در دسترس عموم قرار ندارد. عرضه غیرقانونی چنین دارویی، حتی در صورت کسب مجوز احتمالی در آینده، می‌تواند سلامت مردم را با خطر جدی مواجه کند». این متخصص داروسازی بالینی با اشاره به حساسیت بالای این دارو در زنجیره سرد افزود: «نهاداری آن باید در دمای کنترل‌شده یخچال انجام شود و هرگونه اختلال در این شرایط، ساختار و کارایی آن را از بین می‌برد».

۳				۷	۱
	۹	۷	۶	۲	۸
	۷		۴		
		۶		۹	۲
			۸	۴	۶
۳		۲		۹	
		۳		۱	
	۲		۳	۴	۷
	۹	۶			۵

			۱		۴
		۸	۶		۷
			۵		۳
				۴	۷
	۲	۳	۱	۸	۴
	۶		۸		۵
		۹		۶	
	۸				
	۳		۸	۴	۶
		۶			

سودوکو سخت ۴۲۰۹

زمان پیشنهادی: ۴۰ دقیقه

قانون‌های حل جدول سودوکو

۱- در هر سطر و ستون باید اعداد یک تا ۹ نوشته شود. بدیهی است که هیچ عددی نباید تکرار شود.
۲- در هر مربع ۳×۳ اعداد یک تا ۹ باید نوشته شود و در نتیجه هیچ عددی نباید تکرار شود.

سودوکو ساده ۴۲۰۹

زمان پیشنهادی: ۲۰ دقیقه

سودوکو

سودوکو Sudoku یک واژه ترکیبی ژاپنی به معنای عددهای بی‌تکرار است و امروزه به جدولی از اعداد گفته می‌شود که به عنوان یک سرگرمی رایج در نشریات کشورهای مختلف به چاپ می‌رسد.

حل سودوکو ۴۲۰۸

۲	۷	۱	۸	۶	۳	۵	۴
۸	۳	۵	۲	۹	۷	۶	۱
۴	۶	۹	۳	۵	۱	۲	۸
۵	۸	۳	۱	۹	۷	۶	۲
۱	۴	۲	۷	۳	۶	۸	۵
۷	۹	۵	۸	۲	۴	۳	۱
۹	۵	۷	۱	۲	۳	۴	۶
۳	۲	۸	۶	۴	۵	۱	۷
۶	۱	۴	۹	۷	۳	۵	۲

۱	۲	۴	۵	۹	۸	۳	۶	۷
۳	۸	۴	۶	۱	۲	۵	۷	۹
۹	۶	۵	۷	۳	۴	۸	۱	۲
۴	۱	۳	۹	۷	۵	۸	۶	۲
۲	۸	۷	۶	۱	۵	۹	۳	۴
۶	۵	۹	۸	۴	۳	۲	۷	۱
۵	۹	۱	۳	۸	۶	۷	۲	۴
۸	۴	۲	۱	۵	۷	۶	۳	۹
۷	۳	۶	۴	۹	۱	۵	۸	۲

حل جدول ۵۲۱۲

۱۵	۱۲	۱۳	۱۲	۱۱	۱۰	۹	۸	۷	۶	۵	۴	۳	۲	۱
۱	۵	۴	۳	۲	۱	۵	۴	۳	۲	۱	۵	۴	۳	۲
۲	۱	۵	۴	۳	۲	۱	۵	۴	۳	۲	۱	۵	۴	۳
۳	۲	۱	۵	۴	۳	۲	۱	۵	۴	۳	۲	۱	۵	۴
۴	۳	۲	۱	۵	۴	۳	۲	۱	۵	۴	۳	۲	۱	۵
۵	۴	۳	۲	۱	۵	۴	۳	۲	۱	۵	۴	۳	۲	۱
۶	۵	۴	۳	۲	۱	۵	۴	۳	۲	۱	۵	۴	۳	۲
۷	۶	۵	۴	۳	۲	۱	۵	۴	۳	۲	۱	۵	۴	۳
۸	۷	۶	۵	۴	۳	۲	۱	۵	۴	۳	۲	۱	۵	۴
۹	۸	۷	۶	۵	۴	۳	۲	۱	۵	۴	۳	۲	۱	۵
۱۰	۹	۸	۷	۶	۵	۴	۳	۲	۱	۵	۴	۳	۲	۱
۱۱	۱۰	۹	۸	۷	۶	۵	۴	۳	۲	۱	۵	۴	۳	۲
۱۲	۱۱	۱۰	۹	۸	۷	۶	۵	۴	۳	۲	۱	۵	۴	۳
۱۳	۱۲	۱۱	۱۰	۹	۸	۷	۶	۵	۴	۳	۲	۱	۵	۴
۱۴	۱۳	۱۲	۱۱	۱۰	۹	۸	۷	۶	۵	۴	۳	۲	۱	۵
۱۵	۱۴	۱۳	۱۲	۱۱	۱۰	۹	۸	۷	۶	۵	۴	۳	۲	۱